

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर

राष्ट्रीय सेवा योजना

“ राष्ट्रीय सेवा योजना वार्षिक अहवाल ”

सत्र २०१८ — २०१९

व्ही. एस. पी. एम. अॅकेडेमी ऑफ हायर एजुकेशन नागपूर द्वारा संचालीत

जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय
वाडी, नागपूर.

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर

राष्ट्रीय सेवा योजना

“ राष्ट्रीय सेवा योजना वार्षिक अहवाल ”

सत्र २०१८ — २०१९

व्ही. एस. पी. एम. अॅकेडेमी ऑफ हायर एजुकेशन नागपूर द्वारा संचालित

जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय वाडी, नागपूर.

डॉ. एस. एम. बोरकर
एन. एस. एस. कार्यक्रम अधिकारी
ज. ने. कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय वाडी, नागपूर

डॉ. जीवन दोंतुलवार
प्राचार्य
ज. ने. कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय वाडी, नागपूर

ऋणनिर्देश

भारत सरकारने महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असतांनाच विद्यार्थ्यांनी समाजसेवेचे रचनात्मक कार्य करावे या उद्देशाने 'राष्ट्रीय सेवा योजनेची' सुरुवात विद्यापीठ स्तरावर महात्मा गांधीच्या जन्मशताब्दी वर्षापासून करण्यात आली. ही योजना भारत सरकारच्या युवा कल्याण व क्रिडा मंत्रालयातर्गत राबविण्यात येत आहे.

सत्र 2018-2019 मध्ये जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयाच्या वतिने रा. से. यो. अंतर्गत अनेक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. आमच्या शिक्षण संस्थेचे संस्थापक डॉ. भाऊसाहेब भोगे, शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. श्री. रणजीतबाबू देशमुख, शिक्षण संस्थेचे सचिव मा. श्री. युवराजजी चालखोर व्ही. एस. पी. एम. अॅकेडेमी ऑफ हायर एजुकेशन नागपूर, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार या सर्वांचा मी आभारी आहे. महाविद्यालयाचे प्राध्यापकवृंद व शिक्षकेत्तर कर्मचारी तसेच एन. एस. एस स्वयंसेवक यांच्या सहकार्याशिवाय कार्यक्रमांचे आयोजन करणे अशक्य आहे त्याबद्दल सर्वांचे आभार मानतो. रा. से. यो. चे संचालक रा. तु. म. ना. वि. ना. मा. श्री. डॉ. केशव वालके आणि त्यांचे कार्यालयीन कर्मचारी यांनी केलेल्या सहकार्य व मार्गदर्शनाबद्दल आभारी आहे.

डॉ. एस. एम. बोरकर
एन. एस. एस. कार्यक्रम अधिकारी
ज. ने. कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय वाडी, नागपूर.

“राष्ट्रीय सेवा योजना वार्षिक अहवाल”

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ नागपूर संलग्नीत व्ही. एस. पी. एम. अँकेडमी ऑफ हायर एजुकेशन नागपूर द्वारा संचालित जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी आणि राष्ट्रीय सेवा योजना रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने महाविद्यालयात विविध प्रकारचे कार्यक्रम आयोजित केले जातात. त्यांचा अहवाल खालील प्रमाणे आहे.

21 जुन 2018 :- आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस

जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी येथे 21 जुन 2018 ला आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाची संपूर्ण तयारी राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या स्वयंसेवकांनी महाविद्यालयाच्या सभागृहात केली.

सर्व प्रथम आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस साजरा करण्याकरिता महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना, शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी वर्गाला कार्यक्रमात सहभागी होण्यास विनंती करण्यात आली. त्या नुसार सर्व मंडळी ठरलेल्या वेळेनुसार सभागृहात उपस्थित झाले.

योगाचे प्रशिक्षण देण्याकरिता योग शिक्षक श्री संजय खोंडे व महाविद्यालयातील शारिरीक शिक्षक प्रा. डॉ. सारंग खडसे यांनी एक तास पर्यंत योगाचे प्रशिक्षण दिले. यात त्यांनी प्राणायाम व अनेक प्रकारचे आसने शिकविले. दररोज आपण अशाप्रकारे योगा केल्यास त्याचे फायदे व शारिरीक स्वास्थ्य कशाप्रकारे स्वस्थ राहते यावर मार्गदर्शन केले. प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर सहभागी सर्व योगा अभ्यासकांना येलोवेरा ज्यूस देण्यात आले.

वरील कार्यक्रमाचे आयोजन महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार यांच्या सहकार्याशिवाय होणे अशक्य होते. त्यांनी कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यास परवानगी व सहकार्य केल्यामुळे कार्यक्रमाचे आयोजन शक्य झाले. राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे कार्यक्रम अधिकारी यांनी योग प्रशिक्षक, प्राचार्य, प्राध्यापक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी व विद्यार्थी यांच्या सहकार्यातून आंतरराष्ट्रीय योगा दिवस यशस्वीरित्या साजरा करण्यात आला. रा. से. यो. अधिकारी यांनी कार्यक्रमाच्या शेवटी सर्वांचे आभार मानले.

10 ऑगस्ट 2018 :- एक दिवसीय शिबीर

10 ऑगस्ट 2018 ला महाविद्यालयाच्या परिसरात एक दिवसीय शिबीराचे आयोजन करण्यात आले. या शिबीराची पुर्वसूचना एक दिवसा आधिच प्राचार्यांच्या परवानगीने एन. एस. एस. सदस्य व सर्व स्वयंसेवकाना देण्यात आली. या शिबीरात 90 एन. एस. एस. स्वयंसेवक सकाळी 8.30 ला महाविद्यालयात उपस्थित झाले होते. सर्व स्वयंसेवकांनी एकत्रीत महाविद्यालयाचा परिसर स्वच्छ करण्यास सुरुवात केली.

स्वयंसेवकांचे एकूण 06 गट पाडून महाविद्यालयातील वेगवेगळ्या भागात विभागणी करून परिसर स्वच्छ करण्यास सुरुवात केली. महाविद्यालयातील व्हरांडे, बगिचा, पटांगण, महाविद्यालयाच्या प्रवेशेद्वाराजवळील परिसर स्वच्छ झाल्यानंतर दुपारी 12 वाजता अल्पोपहार सर्व स्वयंसेवकांना व समिती सदस्यांना देण्यात आला.

दुपारी 01 ते 03 वाजेपर्यंत स्वयंसेवकांसाठी विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले. त्यानंतर डॉ. मनिष चव्हाण व डॉ. गजानन झाडे यांनी स्वयंसेवकांना मार्गदर्शन केले. डॉ. सारंग खडसे सहा. कार्यक्रम अधिकारी यांनी सर्व उपस्थितांचे व प्राचार्यांचे अभार मानून शिबीराचा समारोप केला.

20 ऑगस्ट 2018 :- सद्भावना दिवस

20 ऑगस्ट 2018 या दिवशी भारताचे माजी पंतप्रधान मा. राजीव गांधी यांच्या जन्मदिवसानिमित्त सद्भावना दिवसाचे आयोजन संपूर्ण भारतात केले जाते. त्यांच्या जन्मदिवसा निमित्त 20 ऑगस्टला महाविद्यालयात सद्भावना दिवसाचे आयोजन केले. या कार्यक्रमाची सुरुवात भारताचे माजी पंतप्रधान मा. राजीव गांधी यांच्या प्रतिमेला महाविद्यालयाचे प्राचार्य यांनी पुष्पहार अर्पण करून कार्यक्रमास सुरुवात करण्यात आली. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार यांचे स्वागत कार्यक्रम अधिकारी डॉ. एस. एम. बोरकर यांनी केले. मा. प्राचार्यांनी एन. एस. एस. स्वयंसेवकांना मार्गदर्शन केले. या कार्यक्रमाकरिता 80 स्वयंसेवक उपस्थित होते. तसेच एन. एस. एस. सर्व सदस्य कार्यक्रमात सहभागी झाले होते.

सद्भावना दिवसानिमित्त महाविद्यालयात वादविवाद स्पर्धा, निबंध स्पर्धा इ. कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमात राष्ट्रीय सेवा योजना स्वयंसेवकांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग घेतला.

27 ऑगस्ट 2018:- केरला सहाय्यता निधी

अतिवृष्टीमुळे केरळ राज्यात नैसर्गिक आपत्ती निर्माण होवून मोठ्या प्रमाणात जिवित आणि वित्तहाणी झाली होती. त्या करिता संपूर्ण भारताने सहाय्यता निधी गावागावातुन गोळा केला जात होता. मानवतेच्या दृष्टीने आपणही आमच्या महाविद्यालयाकडून आर्थिक सहकार्य करावे या अपेक्षेने महाविद्यालयातील सेवाभावी कर्मचारी व राष्ट्रप्रेमी विद्यार्थ्यांकडून सहाय्यता निधी गोळा करण्या करिता सर्व विद्यार्थ्यांची व कर्मचा-यांची सभा आयोजित करून सर्वांनी आपल्या इच्छा व शक्तीनुसार मदतीचा हात पूढे करून सहकार्य करावे. या माध्यमातुन महाविद्यालयातुन 6000 रु सहाय्यता निधी शासनाकडे पाठविण्यात आला.

05 सप्टेंबर 2018:- शिक्षक दिन

05 सप्टेंबर हा दिवस डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जन्मदिनानिमित्त शिक्षक दिन म्हणून साजरा केला जातो. त्या निमित्त महाविद्यालयात एन. एस. एस. विभागाद्वारे कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमात स्वयंसेवकांनी भाग घेतला व सदस्यांनी कार्यक्रम यशस्वी करण्यास सहकार्य केले.

24 सप्टेंबर 2018:- एन. एस. एस. स्थापना दिवस

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाद्वारे 24 सप्टेंबर एन. एस. एस. स्थापना दिवस म्हणून महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहूने डॉ. भांडारकर यांना आमंत्रित करण्यात आले होते. महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी प्रमुख पाहण्यांचे शाल श्रीफळ व पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत केले. प्रमुख पाहण्यांनी आपल्या व्याख्यानात एन. एस. एस. चे महत्व सांगून त्यांच्या जीवनात आत्मविश्वास निर्माण करणारे साधन असून समाजाप्रती असलेली जबाबदारी, समाजाप्रती आदर, त्या माध्यमातुन स्वतःचा विकास,

स्वच्छतेचे महत्व इत्यादी बाबत मार्गदर्शन केले. कार्यक्रमात एन. एस. एस. स्वयंसेवकांनीही आपले मत मांडले.

स्थापना दिवसाचा कार्यक्रम घेण्यास महाविद्यालयाचे प्राचार्य मा. डॉ. जीवन दोंतुलवार सरांनी परवानगी देऊन सहकार्य केले. कार्यक्रमाला उपस्थित राहून स्वयंसेवकांना मार्गदर्शन केले. कार्यक्रम अधिकारी डॉ. एस. एम. बोरकर यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानले.

02 ऑक्टोबर 2018 :- महात्मा गांधी जयंती

जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी येथे एन. एस. एस. विभागाद्वारे गांधी जयंतीनिमित्त स्वच्छता अभियान व एक दिवसीय शिबीराचे आयोजन करण्यात आले होते. त्याकरिता मा. प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार सर यांचेकडून कार्यक्रमाकरिता परवानगी घेण्यात आली. मा. प्राचार्य, डॉ. भजभुजे, डॉ. संजय टेकाडे यांनी एन. एस. एस. स्वयंसेवकांना मार्गदर्शन केले. अध्यक्षिय भाषणात मा. प्राचार्यांनी आपण ज्या परिसरात राहतो ते परिसर स्वच्छ ठेवण्यास आपले काय कर्तव्य आहे. त्यामुळे परिसर रोगमुक्त होऊन आपण आजारा पासून कसे दुर राहू या संदर्भात मार्गदर्शन केले. कार्यक्रम अधिकारी यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानले.

कार्यक्रमानंतर महाविद्यालयातील परिसर स्वयंसेवकांनी स्वच्छ करण्यास सुरुवात केली. महाविद्यालयातील संपूर्ण परिसर स्वच्छ करण्यात आले. बगिच्यातील कचरा काढून झाडांना पाणी देण्यात आले. अशा प्रकारे संपूर्ण परिसर स्वच्छ झाल्यानंतर स्वयंसेवकांना अल्पोपहार देण्यात आले व कार्यक्रमाची सांगता झाली.

26 नोव्हेंबर 2018:- संविधान दिवस

भारताचे संविधान आणि त्यातील मौलिक तत्वे संवैधानिक हक्क आणि कर्तव्य यांची विद्यार्थ्यांना माहिती व्हावी म्हणून राज्यातिल प्रत्येक शाळा महाविद्यालयात आणि विद्यापीठामध्ये 26 नोव्हेंबर रोजी संविधान दिन साजरा करण्यात येतो. जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी येथे या दिना निमित्त एन. एस. एस. विभागाद्वारे कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी मा. प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार यांच्या हस्ते संविधानाचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करण्यात आले. प्रतिमा पुजनानंतर उपस्थित प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांद्वारे संविधानाच्या प्रास्ताविकाचे सामूहिक वाचन करण्यात आले. संविधान निर्मात्यांनी अतिशय कष्टाने देश घडविण्यासाठी निर्माण केलेल्या भारतीय संविधानाचे पावित्र्य जपणे म्हणजे संविधानिक मुल्यांचे आचरण करणे होय. म्हणूनच कार्यक्रमाच्या प्रास्ताविकेत संविधानाचे सामूहिक वाचन करण्यात आले.

कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक करतांना रा. से. यो. चे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. बोरकर यांनी संविधानाचे महत्व विद्यार्थ्यांना पटवून सांगितले. अध्यक्षिय भाषणात मा. प्राचार्य यांनी धर्मनिरपेक्ष लोकशाही गणराज्य घडविण्याचा व सर्व नागरिकांस समता, स्वातंत्र्य आणि बंधुतेची शिकवण देणारे भारतीय संविधान हा आदरणीय असा राष्ट्रीय ग्रंथ आहे. असे प्रतिपादन यावेळी केले. सह. कार्यक्रम अधिकारी डॉ. सांरग खडसे यांनी सर्व उपस्थितांचे आभार मानले.

02 मार्च 2019:- रक्तदान शिबीर

रक्तदान हे महादान आहे. एका मानवाचेच रक्त दुस-या गरजू मानवाला जीवनदान देते. आजच्या युगात ते सर्वश्रेष्ठ दान मानले जात आहे. आज पर्यंत मानवी रक्ताला कोणताही पर्याय उपलब्ध नसल्याने रक्तदान करणे हा एकमेव पर्याय समाजापुढे आहे.

“रक्तदान करा राष्ट्रीय एकात्मता वाढवा”

“रक्तदान आहे जीवन दान, ते वाचवते दुस-याचे प्राण”

जवाहरलाल नेहरू कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, वाडी येथील मा. प्राचार्य डॉ. जीवन दोंतुलवार यांच्या मार्गदर्शनात महाविद्यालयातील एन. एस. एस. व एन. सी. सी. यांच्या संयुक्त विद्यमाने रक्तदान शिबीराचे आयोजन दि. 02 मार्च 2019 ला करण्यात आले. या करिता लता मंगेशकर हॉस्पिटल डिगडोह यांची चमु महाविद्यालयात उपस्थित झाली. त्यांनी महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांची आरोग्य तपासनी केली. 22 विद्यार्थ्यांनी रक्तदान केले. रक्तदान केलेल्या विद्यार्थ्यांना हॉस्पिटल कडून टी शर्ट, अल्पोपहार आणि प्रमाणपत्र देण्यात आले.

एका व्यक्तीच्या रक्ताने तीन लोकांचे जीवन वाचविले जाऊ शकते. रक्तदान केल्याने इतरांना तसेच आपल्यालाही फायदा होत असेल तर रक्तदान का करू नये. निरोगी व्यक्तीद्वारा केलेल्या रक्तदानाचा उपयोग गरजू रुग्णांचे जीवन वाचवण्यासाठी केले जाते. यामुळेच रक्तदानास सर्वश्रेष्ठ दान असे संबोधले जाते.

डॉ. एस. एम. बोरकर
एन. एस. एस. कार्यक्रम अधिकारी
ज. ने. कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय वाडी, नागपूर

डॉ. जीवन दोंतुलवार
प्राचार्य
ज. ने. कला, वाणिज्य व विज्ञान
महाविद्यालय वाडी, नागपूर

